

ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดอำนาจเจริญ

ข้อมูล ณ เดือน ตุลาคม 2569

1. ข้อมูลด้านการเกษตรของจังหวัด

1.1 พื้นที่ของจังหวัด ทั้งหมด 1,975,780 ไร่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรม 1,370,623 ไร่ (69.37 % ของพื้นที่ทั้งหมด) เป็นพื้นที่ปลูกข้าว 1,051,977 ไร่ พืชไร่ 187,740 ไร่ ไม้ผล/ไม้ยืนต้น 129,647 ไร่ พืชผัก 1,239 ไร่ โดยมีพื้นที่เกษตรที่พัฒนาด้านชลประทานแล้ว 312,682 ไร่

1.2 สถานการณ์ด้านทรัพยากรการผลิตและแนวโน้ม

- 1) ปริมาณน้ำภาพรวมจังหวัด 44.935 ล้าน ลบ.ม.
- 2) ปริมาณน้ำฝนสะสม ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2569 ถึง 28 ตุลาคม 2569 เฉลี่ย 1611.60 ลบ.ม.
- 3) ความต้องการใช้น้ำของจังหวัดจำแนก 4 ด้าน (ข้อมูล ณ 296 ตุลาคม 2569)
  - เกษตรกรรม 12.443 ล้าน ลบ.ม. ผลการจัดสรรน้ำ 7.937 ล้าน ลบ.ม.
  - อุปโภคบริโภค 2.263 ล้าน ลบ.ม. ผลการจัดสรรน้ำ 1.593 ล้าน ลบ.ม.
  - ระบบนิเวศ 1.071 ล้าน ลบ.ม. ผลการจัดสรรน้ำ 2.183 ล้าน ลบ.ม.
  - อื่นๆ 3.630 ล้าน ลบ.ม. ผลการจัดสรรน้ำ 4.076 ล้าน ลบ.ม.

*** ผลการจัดสรรน้ำเป็นไปตามแผนที่วางไว้

*** ปริมาณน้ำสำหรับอุปโภค-บริโภค มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการ

- 4) การใช้ประโยชน์และความเหมาะสมของดินเพื่อการเพาะปลูก (Agri-Map analytic)

4.1 ข้าว พื้นที่ 1,078,216 ไร่ แยกเป็น

- S1 เหมาะสมสูง 16,278 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.51
- S2 เหมาะสมปานกลาง 320,343 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 29.71
- S3 เหมาะสมเล็กน้อย 488,812 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 45.34
- N ไม่เหมาะสม 252,783 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 23.44

4.2 ยางพาราพื้นที่ 1,157,856 ไร่ แยกเป็น

- S1 เหมาะสมสูง 3,234 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.27
- S2 เหมาะสมปานกลาง 906,934 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 78.32
- S3 เหมาะสมเล็กน้อย 7,947 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.68
- N ไม่เหมาะสม 239,740 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 20.70

4.3 มันสำปะหลัง พื้นที่ 1,721,110 ไร่ แยกเป็น

- S1 เหมาะสมสูง 13,426 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.78
- S2 เหมาะสมปานกลาง 674,567 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 39.19
- S3 เหมาะสมเล็กน้อย 27,644 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.61
- N ไม่เหมาะสม 1,005,473 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 58.42

4.4. อ้อยโรงงาน พื้นที่ 57,143 ไร่ แยกเป็น

- S1 เหมาะสมสูง	57 ไร่	คิดเป็นร้อยละ	0.09
- S2 เหมาะสมปานกลาง	54,925 ไร่	คิดเป็นร้อยละ	96.11
- S3 เหมาะสมเล็กน้อย	2,120 ไร่	คิดเป็นร้อยละ	3.70
- N ไม่เหมาะสม	40 ไร่	คิดเป็นร้อยละ	0.06

1.3 ขนาดเศรษฐกิจของจังหวัด GPP ปี 2567

1.3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) (เป็นลำดับที่ 76 ของประเทศ ลำดับที่ 20 ของภาค)

1) ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	25,983 ล้านบาท
2) ภาคเกษตร	7,932 ล้านบาท

1.3.2 รายได้เฉลี่ย/คน/ปี (เป็นลำดับที่ 67 ของประเทศ ลำดับที่ 13 ของภาค)

1) จังหวัด รายได้มวลรวมต่อหัว	92,770 บาท/คน/ปี
2) ภาคการเกษตร รายได้มวลรวมต่อครัวเรือนเกษตรกร	103,662 บาท/ครัวเรือนเกษตรกร/ปี

1.4 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ปี 2568/69 จำนวน 5 ชนิด รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด ปี พ.ศ. 2569

ลำดับ	ชนิดพืช	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)		ปริมาณ ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต เฉลี่ย (กก./ ไร่)	ราคา/ หน่วย (บาท)	มูลค่า (ล้านบาท)
			เพาะปลูก	เก็บเกี่ยว/ให้ ผลผลิต				
1	ข้าวเจ้าหอม มะลิ 105	60,487	937,496	912,090	349,430	370	16.35	5,713
2	ข้าวเหนียว	20,001	114,501	113,309	44,658	380	10.58	472
3	มันสำปะหลัง โรงงาน	13,180	145,011	144,689.70	526,327	3,663	1.69	889
4	อ้อยโรงงาน	4,987	42,730	42,728	424,342	11,562	1.16	492
5	ยางพารา	7,519	90,535	58,660	13,414	231	30.78	412
6	ปาล์มน้ำมัน	800	7,438	6,192.50	8,176	1,3096	5.26	43

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

1.5 สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2569 จำนวน 10 ชนิด แบ่งออกเป็นสินค้าปศุสัตว์ จำนวน 5 ชนิด (ตารางที่ 2) และสินค้าประมง จำนวน 5 ชนิด (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 2 สินค้าปศุสัตว์ที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2569

ที่	ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	ราคา เฉลี่ย (บาท/ หน่วย)	หน่วยนับ	ข้อมูลผลผลิต		มูลค่า (บาท/ตัว)	ต้นทุน ผลตอบแทน		
						จำนวน	หน่วยนับ		ต้นทุน	ผลตอบแทน	หน่วยนับ
1	โคเนื้อ	56,830	42,275	69	กก.	354	กก.	24,426	25,863	-1,437	บาท/ตัว
2	โคขุน	35	159	79	กก.	400	กก.	31,600			
3	กระบือ	4,275	17,826	74	กก.	482	กก.	35,668	10,122	25,546	บาท/ตัว
4	สุกร	892	51,212	73	กก.	67	กก.	4,891	5,268	-377	บาท/ตัว
5	ไก่พื้นเมือง	26,760	1,235,230	88	กก.	1.8	กก.	158			
6	ไก่ลูกผสม	28	4,388	40	กก.	2.4	กก.	96			
7	ไก่เนื้อ	62	469,146	40	กก.	2.2	กก.	88			
8	ไก่ไข่	1,339	36,268	4.4	ฟอง	280	ฟอง	1,232			

ที่มา: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญ

ตารางที่ 3 สินค้าประมงที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2569

ที่	ชนิดสัตว์น้ำ	การเลี้ยงสัตว์น้ำจืด					ราคาสัตว์น้ำ		ครัวเรือนประมง							ราคาสัตว์น้ำ
		เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	ผลผลิต (กก.)	เฉลี่ย (กก./ไร่)	มูลค่า (บาท)	ปากบ่อ (บาท/กก.)	ตลาด (บาท/กก.)	จำนวนครัวเรือน ทำการประมง	ทำการประมง (ราย)			ผลผลิตจากการทำประมง			
										บริโภค	จำหน่าย	พื้นที่(ไร่)	ผลผลิต (กก.)	มูลค่า (บาท)	(บาท/กก.)	
1	ปลานิล	5,408	3,283.16	1,018,540.00	310.23	78,554,000.00	60.00	77.12	2,750	2,622	128	33,473	22,540	1,759,170	78.05	
2	ปลาไน	43	40.91	10,080.00	160.00	668,700.00	60.00	66.35					8,148	580,560	71.32	
3	ปลาดุก	2,364	1,262.73	319,310.00	252.87	21,113,580.00	60.00	66.12					50,900	3,660,620	71.92	
4	ปลาดุก	432	242.46	59,660.00	246.05	4,659,440.00	70.00	78.10					13,410	1,063,130	79.28	
5	ปลาหมอไทย	27	26.47	8,400.00	317.44	668,590.00	80.00	100.00					12,600	835,300	66.29	

ที่มา: สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ

1.6 สินค้าเด่น /สินค้า GI ของจังหวัด

1.6.1 สินค้าเด่นของจังหวัด จำนวน 6 สินค้า ดังนี้

1) ข้าวหอมมะลิอินทรีย์ (เมืองธรรมเกษตร): ข้าวหอมมะลิที่ปลูกด้วยระบบเกษตรอินทรีย์ 100% ไม่ใช้สารเคมี เมล็ดเรียวยาว เมื่อหุงสุกจะนุ่ม มีกลิ่นหอมเป็นเอกลักษณ์และเปี่ยมด้วยคุณค่าทางโภชนาการ

2) เนื้อแห้ง/หมูแห้ง ร้านสำราญ: ของฝากยอดฮิตอันดับต้น ๆ ของผู้ที่มาเยือนอำนาจเจริญ ด้วยสูตรหมักโบราณ เนื้อนุ่ม รสชาติกลมกล่อม ทอดหรือย่างทานกับข้าวเหนียวร้อน ๆ ได้อย่างลงตัว [1, 2, 3]

3) ปลาสามแม่เดือน (อ.หัวตะพาน): ผลิตภัณฑ์ปลาสามสูตรโบราณ แซ่บนัว สะอาด ปลอดภัย ไร้สารกันบูด เป็นสินค้า OTOP ขึ้นชื่อที่นักท่องเที่ยวนิยมซื้อเป็นของฝาก [1]

4) ส้มตำยายเพลิง: ส้มตำปลาร้ารสเด็ดสูตรต้นตำรับของจังหวัด ที่ปัจจุบันมีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์จัดส่งกระจายความอร่อยไปทั่วไทย

5) ผ้าขาวม้าและผลิตภัณฑ์แบรนด์ "นุชบา": ดินแดนที่รวบรวมผ้าขาวม้าทอมือลวดลายงดงามจากทั้ง 7 อำเภอของจังหวัดมาตีไซ้และตัดเย็บเป็นกระเป๋า เสื้อผ้าแฟชั่น และของที่ระลึกระดับพรีเมียม [1]

6) ผ้าขิดและผ้าไหมบ้านคำพระ (อ.หัวตะพาน): แหล่งทอผ้าโบราณที่มีชื่อเสียง ลวดลายผ้ามีความละเอียด ประณีต แสดงถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวอีสาน

1.6.2 สินค้า GI ของจังหวัด จำนวน 1 สินค้า ดังนี้

1. เลือกกนาหมอม้า (ต.นาหมอม้า อ.เมืองอำนาจเจริญ)

จังหวัดอำนาจเจริญมีอัตลักษณ์ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีเกษตรอินทรีย์ที่เด่นชัด โดยมี "เลือกกนาหมอม้า" (ต.นาหมอม้า อ.เมืองอำนาจเจริญ) เป็นสินค้าที่ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

สินค้า GI ตัวแรกประจำจังหวัดที่ได้รับการขึ้นทะเบียนโดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา มรดกทางภูมิปัญญาที่มีการสืบทอดมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500

จุดเด่น : ทอจาก "กกพันธุ์ราชินี" ที่มีความเหนียว ผิวมัน เส้นเล็ก และมีความทนทานสูง เมื่อนำมาทอด้วยฝีมืออันประณีตจึงได้ผืนเสื้อที่เรียบเนียน ลวดลายสวยงาม และไม่มีกลิ่นอับชื้น ปัจจุบันมีการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ทันสมัย เช่น กระเป๋าแฟชั่น หมวก และของตกแต่งบ้าน

1.7 สินค้า OTOP 10 อันดับแรกของจังหวัด

ที่	ผลิตภัณฑ์	ชื่อกลุ่ม หรือ ชื่อผู้ประกอบการ	ที่อยู่	ตำบล	อำเภอ	ประเภท	ระดับดาว
1	เยลลี่น้ำผึ้ง	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผึ้ง	เลขที่ 79 หมู่ที่ 9 โคกสวาสดี	นาผือ	เมืองอำนาจเจริญ	อาหาร	5
2	รวงผึ้งสด	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผึ้ง	เลขที่ 79 หมู่ที่ 9 โคกสวาสดี	นาผือ	เมืองอำนาจเจริญ	อาหาร	5
3	เพ็ญ เพ็ญ สบู่ก้อนสมุนไพร	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสตรีพร้อมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านคำกลาง	เลขที่ 104 หมู่ที่ 7 คำกลาง	โนนหนามแท่ง	เมืองอำนาจเจริญ	สมุนไพรที่มีชื่ออาหาร	5
4	สบู่เหลวผสมสมุนไพรมะขาม	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสตรีพร้อมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านคำกลาง	เลขที่ 104 หมู่ที่ 7 คำกลาง	โนนหนามแท่ง	เมืองอำนาจเจริญ	สมุนไพรที่มีชื่ออาหาร	5
5	ปลาสามแม่	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลาร้าหอมบ้านฟ้าห่วน	เลขที่ 77	ไร่สี	สีอำนาจ	อาหาร	5
6	กล้วยหอมฉาบ	วิสาหกิจชุมชนทนายสาวกล้วยแชบ	เลขที่ 335 หมู่ที่ 15 นาไร่ใหญ่15	เสนางคณิศร	เสนางคณิศร	อาหาร	5
7	ผงกล้วยน้ำว้าออร์แกนิก	เพิ่มสุขออร์แกนิก (วิสาหกิจชุมชนแปรรูปกล้วยอินทรีย์บ้านหนองบัว)	เลขที่ 12 หมู่ที่ 4 หนองบัว	เสนางคณิศร	เสนางคณิศร	อาหาร	5
8	ลูกประคบสมุนไพร	วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านแปรรูปสมุนไพร 9 ต.โพธิ์ทอง	เลขที่ 1 หมู่ที่ 9 โพธิ์ทอง9	โพธิ์ทอง	เสนางคณิศร	สมุนไพรที่มีชื่ออาหาร	5
9	ข้าวกล้อง	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวอินทรีย์ ม.4 ตำบลจิกตุ	เลขที่ 38 หมู่ที่ 4 โพธิ์ขาว4	จิกตุ	หัวตะพาน	อาหาร	5
10	สมุนไพรโยวบขัดผิวผสมทองพันชั่ง	วิสาหกิจชุมชนพัฒนาอาชีพสตรีบ้านดู่ใน	เลขที่ 97 หมู่ที่ 6 ดู่ใน6	จิกตุ	หัวตะพาน	สมุนไพรที่มีชื่ออาหาร	5
11	สมุนไพรหาคัดผสมน้ำผึ้ง	วิสาหกิจชุมชนพัฒนาอาชีพสตรีบ้านดู่ใน	เลขที่ 97 หมู่ที่ 6 ดู่ใน6	จิกตุ	หัวตะพาน	สมุนไพรที่มีชื่ออาหาร	5

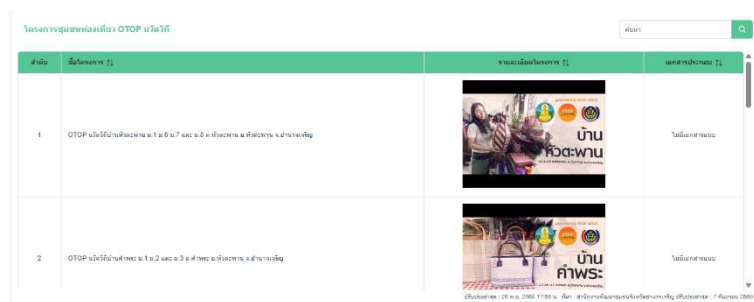
ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอำนาจเจริญ กุมภาพันธ์ 2569

1.8 โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในจังหวัดอำนาจเจริญ มีชุมชนที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด 34 ชุมชน โดยหน่วยงานในสังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เข้าไปมีส่วนร่วมบูรณาการร่วมกับสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอย่างใกล้ชิด โดยมุ่งเน้นการยกระดับหมู่บ้านที่มีความพร้อมและโดดเด่นด้านผลิต เพื่อผลักดันให้เกิด "ชุมชน OTOP นวัตวิถีด้านการเกษตร" จำนวนถึง 26 แห่ง

สามารถเข้าชมวีดิทัศน์ประชาสัมพันธ์ โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในจังหวัดอำนาจเจริญ ทางเว็บไซต์ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ

<https://agricenter.opsmoac.go.th/provInfo/basic-data> ด้านเศรษฐกิจของจังหวัด โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

ลำดับ	ชื่อโครงการ [1]	ภาพรวมโครงการ [1]	เอกสารประกอบ [1]
1	OTOP นวัตวิถีบ้านดอนจาน อ.บ้านจาน จ.อำนาจเจริญ		ไม่มีเอกสารประกอบ
2	OTOP นวัตวิถีบ้านดอนจาน อ.บ้านจาน จ.อำนาจเจริญ		ไม่มีเอกสารประกอบ

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอำนาจเจริญ

1.9 องค์การและเครือข่ายภาคการเกษตร

1.9.1 สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

- 1) จำนวนสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัด 28 สหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตร 74,129 ราย
- 2) การจัดขึ้นมาตรฐานคุณภาพสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัด 29 แห่ง
  - 2.1 ชั้น 1 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 25
  - 2.2 ชั้น 2 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 25
  - 2.3 ชั้น 3 14 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 50
- 3) การจัดขึ้นประเภทกลุ่มเกษตรกรในจังหวัด 33 กลุ่ม สมาชิก 2,435 ราย นำมาจัดขึ้น 33 กลุ่ม
  - 3.1 ชั้น 2 11 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 33.50
  - 3.2 ชั้น 3 22 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 66.50
- 4) สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีทุนดำเนินงาน ปี 2568 ทั้งสิ้น 17,717 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.06 เมื่อเทียบกับปี 2567 (16,697 ล้านบาท)

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ

1.9.2 กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน อาสาสมัครเกษตร

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ

2. ข้อมูลการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยของจังหวัด

2.1 พื้นที่การทำเกษตรอินทรีย์ รวม 63,927 ไร่ เกษตรกร 2,809 ราย
ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ ปี 2568 รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยของจังหวัด

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า			จำนวน(ราย/ ฟาร์ม)	พื้นที่ (ไร่)
เกษตรอินทรีย์			2,809	63,927
1 ข้าว			2,596	62,925
2 พืช อื่นๆ			202	790
2.1	พืชผสมผสาน		44	261.62
2.2	พืชผัก		19	32.8
2.3	พืชไร่		103	456.83
	1.	มันสำปะหลัง	118	792
	2.	ถั่วเขียว	45	140
2.4	ไม้ผล (กล้วยน้ำหว่า)		23	18.12
2.5	สมุนไพร (ขมิ้น)		13	20.22
3 ปศุสัตว์			11	212
3.1	ไก่พื้นเมือง		1	13
3.2	ไก่ไข่และไขไก่		10	199

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอำนาจเจริญ
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญ

2.2 การรับรอง GAP ด้านข้าว พืช ประมง และปศุสัตว์ ปี 2568 953 ราย/ฟาร์ม พื้นที่ 7,563 ไร่

แยกเป็น ด้านพืช เกษตรกร 882 ราย/แปลง พื้นที่ 6,865 ไร่

ด้านประมง เกษตรกร 7 ราย 4 ไร่

ด้านปศุสัตว์ จำนวน 64 ฟาร์ม 694 ไร่

รายละเอียดดังตาราง การรับรอง GAP ด้านข้าว พืช ประมง และปศุสัตว์ ดังนี้

มาตรฐาน/ ชนิดสินค้า	จำนวนราย/แปลง/ฟาร์ม	พื้นที่ (ไร่)
GAP	953	7,563
1 ข้าว	388	5,580
1 ข้าว GAP	265	3,080
1 GAP Seed (เมล็ดพันธุ์ข้าว)	123	2,500
2 พืช อื่น ๆ	494	1,285
2 พืชผัก	244	219
2 พืชไร่	156	970
1 มันสำปะหลัง	120	892
2 ถั่วลิสง	28	62
3 อ้อยคั้นน้ำ	6	6
4 มันเทศญี่ปุ่น	2	10
2 ไม้ผล	53	73
1 กล้วย	18	8
2 แตงโม	13	18
3 ฝรั่ง	12	18
4 พุทรา	4	10
5 ทูเรียน	3	11
6 เมล่อน	1	4
7 มะม่วง	1	3
8 มะเดื่อฝรั่ง	1	2
2 สมุนไพร (ขมิ้น)	8	8
3 ไฮโดรโปนิิกส์	3	2
1 พืชผัก	2	1
2 เมล่อน	1	1
3 เห็ดฟาง	30	14
3 ปศุสัตว์	64	694
3 สุกร	36	638
3 ไก่เนื้อ	28	56
4 ประมง (เพาะเลี้ยง 7)	7	4

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอำนาจเจริญ

3. งบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 รวมทั้งสิ้น รวม 714,180,406.34 บาท เบิกจ่าย 635,626,022.82 บาท คิดเป็นร้อยละ 89.00 (ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2569)

3.1 งบประมาณของส่วนราชการต้นสังกัด (Function Base)

1) งบประมาณ (Function Base) รวมทั้งสิ้น 628,854,733.34 บาท ผลการเบิกจ่าย 552,947,870.31 บาท คิดเป็นร้อยละ 87.93

2) ผลการดำเนินงาน/ผลการปฏิบัติราชการสำคัญ (แผนงานโครงการจำแนกตามพืช ปศุสัตว์ ประมง กลุ่ม/สหกรณ์ ชลประทาน)

2.1) ด้านพืช : แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก แผนงานยุทธศาสตร์จัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อม

2.2) ด้านปศุสัตว์ : แผนงานยุทธศาสตร์ส่งเสริมการพัฒนาจังหวัด แผนงานบุคลากรภาครัฐ แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก แผนงานยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

2.3) ด้านประมง : แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม แผนงานยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน แผนงานยุทธศาสตร์ยุทธศาสตร์พัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

2.4) กลุ่ม/สหกรณ์ : แผนงาน โครงการพัฒนาด้านการเกษตร แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก แผนงานยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า

2.5) ด้านชลประทาน : แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

3.2 งบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด (Area Base) และงบอื่นๆ

1) งบประมาณจังหวัด 74,904,463 บาท ผลการเบิกจ่าย 72,628,582.31 บาท คิดเป็นร้อยละ 96.96

1.1) โครงการชลประทานอำนาจเจริญ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพแหล่งกักเก็บน้ำต้นทุนอย่างเป็นระบบในไร่นา เพื่อศักยภาพการผลิตเกษตรปลอดภัย ตามแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัดอำนาจเจริญจำนวน 56,600,000 บาท ผลการเบิกจ่าย 550,676,96.31 บาท คิดเป็น ร้อยละ 97.29

1.2) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอำนาจเจริญ โครงการเกษตรสร้างมูลค่าบ้านคากลางเพื่อความมั่นคงและยั่งยืน โครงการเกษตรสร้างความมั่นคงด้านอาหารเพื่อเสริมคุณภาพชีวิตเด็กนักเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โครงการส่งเสริมอาชีพให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ คทช. จังหวัดอำนาจเจริญรวมจำนวน 3 โครงการ จำนวนเงินทั้งหมด 2,050,400 บาท ผลการเบิกจ่าย 2,050,400 บาท คิดเป็นร้อยละ 100

1.3) สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ โครงการส่งเสริมและยกระดับการพัฒนาการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการผลิต

พืชผักเกษตรปลอดภัยเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ รวมจำนวน 3 โครงการ จำนวนเงินทั้งหมด 8,857,563 บาท ผลการเบิกจ่าย 8,185,455 บาท คิดเป็นร้อยละ 92.41

1.4) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เพื่อความมั่นคงและยั่งยืน (การเตรียมความพร้อมสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรเพื่อจำหน่ายสินค้าเกษตรมูลค่าสูง จำนวน 722,300 บาท ผลการเบิกจ่าย 722,300 บาท คิดเป็นร้อยละ 100

1.5) สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงเพื่อความมั่นคงและยั่งยืน โครงการการเกษตรสร้างมูลค่ารูปแบบค้ำกลางโมเดล โครงการส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาเกษตรกรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โครงการส่งเสริมอาชีพให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ คทช.จังหวัดอำนาจเจริญ โครงการสร้างความมั่นคงด้านอาหารเพื่อคุณภาพชีวิตเด็กนักเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน รวมจำนวน 5 โครงการ จำนวนเงินทั้งหมด 3,378,600 บาท ผลการเบิกจ่าย 3,333,585 บาท คิดเป็นร้อยละ 98.67

1.6) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญ โครงการเกษตรสร้างความมั่นคงด้านอาหาร เพื่อเสริมคุณภาพชีวิตเด็กนักเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงเพื่อความมั่นคงและยั่งยืน โครงการเกษตรสร้างมูลค่าบ้านค้ำกลาง เพื่อความมั่นคงและยั่งยืน โครงการส่งเสริมอาชีพให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ คทช. จังหวัดอำนาจเจริญ โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตและสร้างมูลค่าสินค้าโคเนื้อ รวมจำนวน 5 โครงการ จำนวน 2,722,400 บาท ผลการเบิกจ่าย 2,695,946 บาท คิดเป็นร้อยละ 99.03

1.7) ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์อำนาจเจริญ ส่งเสริมการจัดทำแปลงหญ้าเพื่อผลิตอาหารสัตว์ จำนวน 470,000 บาท ผลการเบิกจ่าย 470,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 100

1.8) สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ แผนงาน โครงการพัฒนาด้านการเกษตร จำนวน 103,200 บาท ผลการเบิกจ่าย 103,200 บาท คิดเป็นร้อยละ 100.00

2) งบประมาณกลุ่มจังหวัด 3,166,370 บาท ผลการเบิกจ่าย 3,123,470 บาท คิดเป็นร้อยละ 98.65

2.1) สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ โครงการสร้างมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 รวมจำนวน 2 โครงการ จำนวนเงินทั้งหมด 2,269,340 บาท ผลการเบิกจ่าย 2,228,940 บาท คิดเป็นร้อยละ 98.22

2.2) สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ โครงการพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงปลาตะเพียนขาวในบ่อดิน จำนวน 897,030 บาท ผลการเบิกจ่าย 894,530 บาท คิดเป็นร้อยละ 99.72

3) งบประมาณอื่นๆ 7,254,840 บาท ผลการเบิกจ่าย 6,926,100.20 บาท คิดเป็นร้อยละ 95.47

3.1) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอำนาจเจริญ โครงการที่ได้รับอุดหนุนเพื่อการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สทว.) จำนวน 3,157,584 บาท ผลการเบิกจ่าย 2,828,844.20 บาท คิดเป็นร้อยละ 89.59

3.2) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอำนาจเจริญ แผนงานยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก จำนวน 4,097,256 บาท ผลการเบิกจ่าย 4,097,256 บาท คิดเป็นร้อยละ 100

4. ผลการดำเนินงานโครงการสำคัญ (Agenda) (สรุปโดยย่อ)

4.1 ระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

-

4.16 โครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา (ถ้ามี)

-

4.17 โครงการแก้ไขปัญหายางพารา (ถ้ามี)

-

5. สถานการณ์การผลิตและราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญ

5.1 สินค้าเกษตร

1) สินค้า ข้าวเจ้าหอมมะลิ 105 พื้นที่เพาะปลูก 937,496 ไร่ คาดการณ์ผลผลิตที่จะออกสู่ตลาด ในช่วงเดือน ตุลาคม 2569 จำนวน 12.230 ตัน คิดเป็นร้อยละ 3.5 ของผลผลิตในรอบการผลิต

ตารางที่ 1) การคาดการณ์ผลผลิต ข้าวเจ้าหอมมะลิ 105 ที่จะออกสู่ตลาด

เดือน	ปี พ.ศ. 2569			ปี พ.ศ. 2570								
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
ผลผลิต (ตัน)	12.230											
ราคา/ หน่วย (บาท/กก.)	17.85											

กรณีไม่เกิดความเสียหายจากภัยแล้ง/ภาวะฝนทิ้งช่วง คาดว่ามีปริมาณผลผลิตทั้งหมด ประมาณ 12.230 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 370 กก/ไร่ คาดว่าจะออกสู่ตลาดประมาณ 12.230 ตัน คิดเป็นร้อยละ 100 ของผลผลิตทั้งหมด

กรณีเกิดความเสียหายจากภัยแล้ง/ภาวะฝนทิ้งช่วง คาดว่ามีปริมาณผลผลิตทั้งหมด ประมาณ 6.115 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 185 กก/ไร่ คาดว่าจะออกสู่ตลาด 6.115 ตัน คิดเป็นร้อยละ 100 ของผลผลิตทั้งหมด

- ปัญหา/ความเสี่ยง/แนวโน้มความเสียหาย พบว่าปัจจุบันมีพื้นที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากภาวะฝนทิ้งช่วง ประมาณ - ไร่

2) สิ้นค้า ข้าวเหนียว พื้นที่เพาะปลูก 114,501 ไร่ คาดการณ์ผลผลิตที่จะออกสู่ตลาด ในช่วงเดือน ตุลาคม 2569 จำนวน 4.287 ตัน คิดเป็นร้อยละ 9.6 ของผลผลิตในรอบการผลิต

ตารางที่ 2) การคาดการณ์ผลผลิต ข้าวเหนียว ที่จะออกสู่ตลาด

เดือน	ปี พ.ศ. 2569			ปี พ.ศ. 2570								
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
ผลผลิต (ตัน)	4.287											
ราคา/หน่วย (บาท/กก.)	12.30											

กรณีไม่เกิดความเสียหายจากภัยแล้ง/ภาวะฝนทิ้งช่วง คาดว่ามีปริมาณผลผลิตทั้งหมด ประมาณ 4.287 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 380 กก./ไร่ คาดว่าจะออกสู่ตลาดประมาณ 4.287 ตัน คิดเป็นร้อยละ 100 ของผลผลิตทั้งหมด

กรณีเกิดความเสียหายจากภัยแล้ง/ภาวะฝนทิ้งช่วง คาดว่ามีปริมาณผลผลิตทั้งหมด ประมาณ 2.143.5 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 190 กก./ไร่ คาดว่าจะออกสู่ตลาด 2.143.5 ตัน คิดเป็นร้อยละ 100 ของผลผลิตทั้งหมด

- ปัญหา/ความเสี่ยง/แนวโน้มความเสียหาย พบว่าปัจจุบันมีพื้นที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากภาวะฝนทิ้งช่วง ประมาณ - ไร่

3) สิ้นค้า มันสำปะหลัง พื้นที่เพาะปลูก 145,011 ไร่ คาดการณ์ผลผลิตที่จะออกสู่ตลาด ในช่วงเดือน ตุลาคม 2569 จำนวน 21.053 ตัน คิดเป็นร้อยละ 4 ของผลผลิตในรอบการผลิต

ตารางที่ 3) การคาดการณ์ผลผลิต มันสำปะหลัง ที่จะออกสู่ตลาด

เดือน	ปี พ.ศ. 2569			ปี พ.ศ. 2570								
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
ผลผลิต (ตัน)	21											
ราคา/หน่วย (บาท/กก.)	2.70											

กรณีไม่เกิดความเสียหายจากภัยแล้ง/ภาวะฝนทิ้งช่วง คาดว่ามีปริมาณผลผลิตทั้งหมด ประมาณ 21 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 3,663 กก./ไร่ คาดว่าจะออกสู่ตลาดประมาณ 21 ตัน คิดเป็นร้อยละ 100 ของผลผลิตทั้งหมด

กรณีเกิดความเสียหายจากภัยแล้ง/ภาวะฝนทิ้งช่วง คาดว่ามีปริมาณผลผลิตทั้งหมด ประมาณ 10.5 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 1,831.5 กก./ไร่ คาดว่าจะออกสู่ตลาด 10.5 ตัน คิดเป็นร้อยละ 100 ของผลผลิตทั้งหมด

- ปัญหา/ความเสี่ยง/แนวโน้มความเสียหาย พบว่าปัจจุบันมีพื้นที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากภาวะฝนทิ้งช่วง ประมาณ - ไร่

5.2 พาร์มมาตรฐานด้านปศุสัตว์ การยกระดับและรับรองพาร์มมาตรฐานด้านปศุสัตว์ในจังหวัดอำนาจเจริญ มีเป้าหมายสำคัญในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจความปลอดภัยทางอาหาร (Food Safety) และพัฒนาศักยภาพเกษตรกรตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)

มาตรฐาน/ ชนิดสินค้า	จำนวนราย/แปลง/พาร์ม	พื้นที่ (ไร่)
GAP		
ปศุสัตว์	64	694
สุกร	36	638
ไก่เนื้อ	28	56

พาร์มไก่เนื้อ : เป็นกลุ่มที่มีการเติบโตและตรวจประเมินอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ตำบลแมต และตำบลดงบัง อำเภอลืออำนาจ ซึ่งเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ได้เข้าตรวจประเมินความปลอดภัยและสุขอนามัยก่อนอนุญาตให้นำสัตว์ปีกเข้าเลี้ยงใหม่ในแต่ละรอบ รวมถึงในพื้นที่อำเภอชานุมานด้วย

พาร์มโคเนื้อและโคขุน : มีการขับเคลื่อนผ่าน โครงการพาร์มโคเนื้อสร้างอาชีพ ระยะที่ 2 และกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ โดยปศุสัตว์จังหวัดส่งทีมสัตวแพทย์เข้าแนะนำระบบความปลอดภัยทางชีวภาพ เพื่อปรับปรุงพาร์มของเกษตรกรให้เข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานพาร์ม

พาร์มไก่ไข่และสัตว์อื่น ๆ : มีโครงการยกระดับมาตรฐานพาร์มและให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่อง เช่น การเฝ้าระวังสถานที่ผลิตไข่ไก่รายใหญ่เพื่อรักษาเสถียรภาพราคาและความปลอดภัยของผู้บริโภค

5.3 ผลการสุ่มตรวจนมโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญ

ล่าสุดพบว่ามาตรฐานที่ดี ได้คุณภาพตามเกณฑ์ ถูกสุขอนามัย และโปร่งใสไร้การทุจริต โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะผู้ว่าราชการจังหวัด สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด และ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ได้ประสานงานลงพื้นที่สุ่มตรวจอย่างเข้มงวดเป็นประจำ

ได้มาตรฐานความปลอดภัย : จากการลงพื้นที่ล่าสุด ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนอนุบาลในหลายอำเภอ (เช่น อ.หัวตะพาน, อ.ลืออำนาจ, อ.ชานุมาน, อ.ปทุมราชวงศา) พบว่าผลิตภัณฑ์นมโรงเรียนทั้งประเภทถุง พาสเจอร์ไรส์ และนมกล่อง UHT มีคุณภาพเหมาะสม สดใหม่ มีปริมาณเพียงพอกับจำนวนเด็ก และปลอดภัย 100%

6. สถานการณ์และการช่วยเหลือภัยพิบัติด้านเกษตร

6.1 พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง/อุทกภัย (ล่อแหลมและเปราะบาง)

จังหวัดอำนาจเจริญมีพื้นที่เฝ้าระวังและพื้นที่เสี่ยงภัยอุทกภัยครอบคลุมทั้ง 6 อำเภอ ได้แก่

- อำเภอเมืองอำนาจเจริญ (เช่น ตำบลไค้คำ, ตำบลบึง, ตำบลโนนหนามแท่ง และพื้นที่ลุ่มต่ำริมน้ำ)
- อำเภอขามเฒ่า (พื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำโขงและที่ราบลุ่ม)
- อำเภอปทุมราชวงศา - อำเภอพนา (เช่น เทศบาลตำบลพระเหลา และพื้นที่รับน้ำ)
- อำเภอลืออำนาจ
- อำเภอหัวตะพาน (จุดเสี่ยงซ้ำซาก เช่น ตำบลหัวตะพาน, บ้านดอนว่าน, ตำบลคำพระ, ตำบลจิกคู่, และตำบลสร้างถ่อน้อย ซึ่งเป็นพื้นที่ลุ่มรับน้ำจากลำน้ำเซบาย)

6.2 ผลการเฝ้าระวังโรคและแมลงศัตรูสำคัญ

สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ และ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอำนาจเจริญ ได้ประสานความร่วมมือเฝ้าระวังและจัดการโรคและแมลงศัตรูพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอย่างต่อเนื่อง โดยมีรายงานสถานการณ์และการเฝ้าระวังที่สำคัญในพื้นที่ดังต่อไปนี้

1. การเฝ้าระวังในแปลงนาข้าว (โดยกลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ)
เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล: สำนักงานเกษตรจังหวัดฯ ออกประกาศแจ้งเตือนอย่างเร่งด่วนให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงนาอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะในช่วงที่ข้าวนาปีอุดมสมบูรณ์และมีความชื้นเหมาะสมต่อการระบาด เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายเป็นวงกว้าง
2. โรคยอดผักตบ: มีการตรวจพบการระบาดในช่วงที่ข้าวเริ่มออกรวงจนถึงใกล้เก็บเกี่ยว โดยเชื้อราจะเข้าทำลายดอกข้าวทำให้เมล็ดลีบหรือไม่ติดเมล็ด ซึ่งศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวร่วมกับภาคส่วนอารักขาพืชได้เร่งให้คำแนะนำในการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่สะอาด
3. การเฝ้าระวังในแปลงมันสำปะหลังโรคใบด่างมันสำปะหลัง : มีการจัดกิจกรรมขับเคลื่อนระดมสมองและตระหนักรู้ภายใต้แคมเปญ "อำนาจเจริญพร้อมใจ รู้ทัน รู้ชัด ตัดวงจรโรคใบด่างมันสำปะหลัง" เพื่อสกัดกั้นการแพร่ระบาดในกลุ่มแปลงใหญ่
4. โรคโคนเน่า/รากเน่า/หัวเน่า : แจ้งเตือนผู้ปลูกมันสำปะหลังให้เฝ้าระวังอย่างเข้มงวด โดยเฉพาะในช่วงที่มีฝนตกชุก ซึ่งจะส่งผลต่อเปอร์เซ็นต์เชื้อแป้งและน้ำหนักของหัวมันโดยตรง
5. การขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อการเกษตรอินทรีย์และการใช้ชีวภัณฑ์ โรคใบจุดในพืชอินทรีย์ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอำนาจเจริญ ลงพื้นที่จัดเก็บข้อมูลและประเมินความรุนแรงของโรคใบจุด ในเขตอำเภอ ลืออำนาจ พบอัตราการเกิดโรคในระดับต่ำ (1-5%) พร้อมส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ ชีวภัณฑ์ควบคุมโรคพืช (ชีวภัณฑ์ Bs 20W1) ทดแทนการใช้สารเคมี เพื่อยกระดับสู่เมืองเกษตรอินทรีย์ตามเป้าหมายของจังหวัด

6.3 การช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ

ที่มา : ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

7. ปัญหา/ข้อเรียกร้องที่เกิดขึ้นในจังหวัด/แนวทางแก้ไข

7.1 ปัญหาที่ดินทำกินที่พบในจังหวัดอำนาจเจริญ

- การไม่มีเอกสารสิทธิในพื้นที่รัฐและป่าสงวน ประชาชนบางส่วน โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางหรือผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (เช่น ป่าดงคำเดื่อยแปลงที่ 1 ในอำเภอบึงนารางวังหวา/พื้นที่ใกล้เคียง) หรือนิคมต่างๆ (เช่น นิคมโรครื้อนอำนาจเจริญ) ยังขาดความมั่นคงในการครอบครองที่ดินตามกฎหมาย
- ข้อจำกัดเรื่องภัยธรรมชาติ ปัญหาภัยแล้ง ฝนทิ้งช่วง และปัญหาน้ำท่วมในบางฤดูกาล ซึ่งกระทบต่อการเพาะปลูกและผลผลิตทางการเกษตรของครัวเรือนที่มีที่ดินทำกิน
- การใช้ประโยชน์ที่ดินไม่คุ้มค่าและต้นทุนการผลิตสูง เกษตรกรประสบปัญหาต้นทุนปุ๋ยและสารเคมี รวมถึงปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตรที่ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการ

แนวทางแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินในจังหวัดอำนาจเจริญ มีรูปแบบบูรณาการร่วมกันระหว่าง นโยบายแก้ไขทางกฎหมายของรัฐบาล (คทช. และ ส.ป.ก.) และกลไกขับเคลื่อนโดยภาคประชาชน เพื่อยุติข้อพิพาททับซ้อนและสร้างความมั่นคงในอาชีพ

7.2 ปัญหานี้สิน

จากรายงานการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า จังหวัดอำนาจเจริญมีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนสูงเป็นอันดับ 1 ของประเทศไทย โดยภาระหนี้สินเฉลี่ยพุ่งสูงถึง 311,875 บาทต่อครัวเรือน ซึ่งสะท้อนถึงวิกฤตเศรษฐกิจระดับฐานรากที่ประชาชนในพื้นที่กำลังแบกรับอย่างหนัก

สถานการณ์และสาเหตุสำคัญของปัญหานี้สิน

- **รายได้ไม่สมดุลกับรายจ่าย:** แม้ข้อมูลเชิงสถิติจะชี้ว่าอำนาจเจริญเป็นหนึ่งในจังหวัดที่มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนค่อนข้างสูงในกลุ่มภาคอีสาน แต่การพึ่งพาทางเศรษฐกิจในพื้นที่เป็นไปอย่างล่าช้า ส่งผลให้รายรับไม่เพียงพอกับค่าครองชีพและรายจ่ายที่เพิ่มขึ้น จนต้องกู้ยืมเงินมาหมุนเวียน
- **ข้อจำกัดในโครงสร้างเมือง:** อำนาจเจริญเป็นจังหวัดขนาดเล็กที่ยังขาดปัจจัยดึงดูดทางเศรษฐกิจ เช่น โครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ (รถไฟหรือสนามบิน) แหล่งอุตสาหกรรม และศูนย์การค้าขนาดใหญ่ ทำให้การกระจายรายได้และแหล่งจ้างงานในพื้นที่มีจำกัด ประชาชนส่วนใหญ่จึงต้องพึ่งพาเศรษฐกิจจากจังหวัดใหญ่อย่างอุบลราชธานี
- **ความเสี่ยงจากภาคเกษตรกรรม:** อาชีพหลักของประชากรคือเกษตรกรรม ซึ่งต้องเผชิญกับสภาพอากาศที่ผันผวน ปัญหาภัยแล้ง และราคาผลผลิตที่ไม่แน่นอน เกษตรกรจำนวนมากจึงจำเป็นต้องกู้ยืมเงินเพื่อลงทุนในฤดูกาลผลิตใหม่หรือประทั้งชีวิตในยามที่ผลผลิตเสียหาย

แนวทางแก้ไขปัญหานี้สินในจังหวัดอำนาจเจริญ ได้รับการขับเคลื่อนผ่านกลไกความร่วมมือระหว่างรัฐบาลส่วนราชการประจำจังหวัด และสถาบันการเงิน เพื่อแก้ปัญหาวิกฤตหนี้สินครัวเรือนที่เป็นดัชนีชี้วัดสูงเป็นอันดับต้นๆ ของประเทศ โดยแบ่งแนวทางการช่วยเหลือออกเป็น 4 มิติหลัก ดังนี้

1. มาตรการเชิงรุกแก้หนี้ภาคการเกษตรและผู้ยากจน
2. การจัดมหกรรมไกล่เกลี่ยหนี้สิน (ลดการบังคับคดี)
3. การเข้าสู่มาตรการแก้หนี้ในระบบและกลุ่มเปราะบาง
4. การตัดวงจรหนี้ในระบบและกลไกเฝ้าระวังชุมชน

8. ปัญหาอุปสรรค/ความเสี่ยง/ความท้าทาย ต่อการปฏิบัติราชการด้านการเกษตรของจังหวัด และข้อเสนอวิธีการลดความเสี่ยง

มีความเชื่อมโยงอย่างมากกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ของจังหวัดในการมุ่งสู่การเป็น "เมืองธรรมเกษตร" รวมถึงข้อจำกัดทางกายภาพและโครงสร้างพื้นฐาน จากการรวบรวมข้อมูลตามแผนพัฒนาจังหวัดและสถิติการปฏิบัติงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่ มีรายละเอียดปัญหาสำคัญและข้อเสนอวิธีการลดความเสี่ยง ดังนี้

ปัญหา อุปสรรค ความเสี่ยง และความท้าทาย

1. ความผันผวนของสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ
2. ต้นทุนการผลิตสูงจากสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม
3. ความท้าทายในการขับเคลื่อนนโยบาย "เมืองธรรมเกษตร" และเกษตรอินทรีย์
4. ปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 จากภาคการเกษตร

ข้อเสนอวิธีการลดความเสี่ยงในการปฏิบัติราชการ

1. พัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเชิงรุกและเตือนภัยล่วงหน้า
2. เร่งรัดการลดต้นทุนด้วยนวัตกรรมชีวภาพ
3. สร้างกลไกความร่วมมือแบบรัฐ-ประชาชน
4. ส่งเสริมการกระจายความเสี่ยงและประกันภัยพืชผล

*****

จัดทำข้อมูลโดย
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ
วันที่ 29 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2569